

14/12/2024

Η ιστορική θεμελίωση του όρου: Βόρειος Ήπειρος - Του Κωνσταντίνου Χολέβα

/ [Γνώμες](#)

(30 χρόνια από την εκδημία του μακαριστού Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως,
Πωγωνιανής και Κονίτσης κυρού Σεβαστιανού)

Στις 12 Δεκεμβρίου 1994, πριν από 30 χρόνια, κοιμήθη ο Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτσης κυρός Σεβαστιανός (Οικονομίδης). Είχε εκλεγεί Μητροπολίτης το 1967 και έδρα της Μητροπόλεως (όπως και σήμερα) ήταν το ιστορικό Δελβινάκι, αλλά και η ευλογημένη από τον Άγιο Παΐσιο Κόνιτσα. Εργάσθηκε ακαταπόνητα για την πνευματική οικοδομή της μικρής σε έκταση και πληθυσμό Μητροπόλεώς του. Έμεινε στην Ιστορία ως ο αγωνιστής για τα δικαιώματα των Ελλήνων της Βορείου Ηπείρου, οι οποίοι τότε καταπιέζονταν αφόρητα από το αθεϊστικό ολοκληρωτικό καθεστώς του Εμβέρ Χότζα και του Ραμίζ Αλία.

- Γράφει ο Κωνσταντίνος Χολέβας, Πολιτικός Επιστήμων

Ως ελάχιστο φόρο τιμής στη μνήμη του καταθέτω ορισμένα στοιχεία για την ιστορική και εθνολογική σημασία και τεκμηρίωση του όρου: Βόρειος Ήπειρος. Το θέμα επανέρχεται συχνά λόγω των προκλητικών δηλώσεων του Αλβανού Πρωθυπουργού Ένρι Ράμα, ο οποίος ενοχλείται από τον συγκεκριμένο όρο.

Διευκρινίζω, λοιπόν, ότι η Ελλάς είναι μία χώρα που σέβεται τα σύνορα και επιθυμεί τη φιλία και την καλή γειτονία με όλες τις όμορες χώρες. Όμως απαιτούμε τον σεβασμό στην Ιστορία μας και στα Ανθρώπινα Δικαιώματα των ομοεθνών μας που ζουν σε γειτονικές χώρες.

Η Ήπειρος κατοικείται αρχαιόθεν από Έλληνες και οι κάτοικοι του βορείου τμήματος της Ηπείρου δεν διαφέρουν στη διάλεκτο, στις ενδυμασίες, στα τραγούδια, στις παραδόσεις και στους αγώνες από τους κατοίκους του νοτίου τμήματος της Ηπείρου. Από την αρχαιότητα μέχρι τον Δεκέμβριο του 1913 η Ήπειρος ήταν ενιαία. Η χρήση του όρου Βόρειος Ήπειρος άρχισε από το 1913, όταν η Ιταλία και η τότε Αυστριακή Αυτοκρατορία αποφάσισαν να δημιουργήσουν το κράτος της Αλβανίας μετά την ήττα και απόσυρση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας από τα Βαλκάνια. Οι Μεγάλες Δυνάμεις πίεσαν αφόρητα την Ελλάδα να αποσύρει τον Ελληνικό Στρατό, ο οποίος είχε απελευθερώσει το 1912-13 ολόκληρη την ενιαία Ήπειρο. Με τη διακοίνωση της 31 Ιανουαρίου/13 Φεβρουαρίου 1914 προς την Ελληνική Κυβέρνηση απείλησαν ότι αν η Ελλάς επιμένει να διατηρήσει τη Βόρειο Ήπειρο, δεν θα επικυρωθούν υπέρ των ελληνικών συμφερόντων τα νησιά του Βορείου Αιγαίου. Ο Πρωθυπουργός Ελευθέριος Βενιζέλος αναγκάστηκε να αποσύρει τον Στρατό μας από το

Αργυρόκαστρο, τη Χειμάρρα και την Κορυτσά για να κατοχυρώσει τη Λέσβο, τη Χίο, τη Σάμο και άλλα νησιά. Με το Πρωτόκολλο της Φλωρεντίας στις 17.12.1913 είχε ήδη χαραχθεί η συνοριακή γραμμή μεταξύ της Ελλάδος και του νέου πλέον κράτους της Αλβανίας. Το βόρειο τμήμα της Ηπείρου με πολυάριθμο ελληνικό πληθυσμό παραχωρήθηκε στο νέο βαλκανικό κράτος.

Ιστορικά ολόκληρη αυτή η περιοχή αυτή ονομαζόταν Ήπειρος. Το Κοινόν των Απειρωτάν (Ηπειρωτών) στην ελληνιστική περίοδο είχε ως έδρα τη Φοινίκη κοντά στους Αγίους Σαράντα, δηλαδή στο βόρειο τμήμα της Ηπείρου.

Τον 6ο αιώνα μ.Χ. ο βυζαντινός ιστορικός Προκόπιος στο έργο του «Περί Πολέμων» γράφει ότι όσοι κατοικούν μέχρι την Επίδαμνο (το σημερινό Δυρράχιο της Αλβανίας) «Έλληνες εισίν, Ηπειρώται καλούμενοι».

Οι Έλληνες του βορείου τμήματος της ενιαίας Ηπείρου έλαβαν μέρος σε όλους τους εθνικούς αγώνες. Εκεί μαρτύρησε το 1779 ο Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός. Εκεί αναπτύχθηκε η ελληνική παιδεία και η τυπογραφία με επίκεντρο την ιστορική Μοσχόπολη κατά τον 18ο αιώνα. Από εκεί κατάγονταν πολλοί αγωνιστές του 1821 όπως ο Χατζημιχάλης Νταλιάνης κ.ά., καθώς και πολλοί Εθνικοί Ευεργέτες όπως ο Ευαγγέλης Ζάππας. Τον Φεβρουάριο του 1914 οι Έλληνες της Βορείου Ηπείρου ύψωσαν την ελληνική σημαία με τον δικέφαλο αετό στο κέντρο και ξεκίνησαν, με τους κληρικούς επικεφαλής, τον Αυτονομιακό Αγώνα χωρίς την επίσημη στήριξη της ελληνικής κυβέρνησης. Μόνοι τους νίκησαν τις αλβανικές δυνάμεις και κέρδισαν μία μορφή Αυτονομίας εντός των αλβανικών συνόρων.

Αξιζει να θυμηθούμε, λοιπον, ότι η Αλβανία έχει υπογράψει στις 17.5. 1914 το Πρωτόκολλο της Κερκύρας με αντισυμβαλλόμενη όχι την Ελλάδα, αλλά την κυβέρνηση της Αυτονόμου Ηπείρου. Το Πρωτόκολλο υπεγράφη και από τις Μεγάλες Δυνάμεις της εποχής, στις οποίες περιλαμβάνονταν η Ιταλία και η Αυστριακή Αυτοκρατορία, οι δύο προστάτιδες του νέου αλβανικού κράτους. Με τη διεθνή αυτή συμφωνία η Αλβανία αναγνώριζε τον ελληνικό χαρακτήρα του πληθυσμού των Νομών Αργυροκάστρου και Κορυτσάς και δεχόταν να ονομάζει τους κατοίκους της περιοχής «Ηπειρώτες» και όχι Αλβανούς. Επίσης με το Πρωτόκολλο η Αλβανία δεχόταν ότι η εκπαίδευση, η Εκκλησία, η αυτοδιοίκηση και η αστυνομία στους δύο αυτούς Νομούς πρέπει να ελέγχονται από την ελληνική εθνική κοινότητα.

Αφού, λοιπόν, η Αλβανία έχει αναγνωρίσει με την υπογραφή της τον χαρακτηρισμό «Ηπειρώτες» για τους Έλληνες της περιοχής, γιατί ο κ. Ράμα και κάποιοι άλλοι θεωρούν ότι ο όρος «Βόρειος Ήπειρος» είναι ενοχλητικός; Τούς πειράζει ο γεωγραφικός προσδιορισμός, ο οποίος αποδίδει την ιστορική αλήθεια;

Σήμερα οι Βορειοηπειρώτες Έλληνες υφίστανται απαράδεκτες πιέσεις ώστε να αναγκασθούν να αποχωρήσουν από την πατρώα γη. Τον Σεπτέμβριο – Οκτώβριο 2023 πραγματοποιήθηκε η απογραφή πληθυσμού και εθνικών- θρησκευτικών ομάδων στην Αλβανία. Η Ελληνική Εθνική Μειονότητα παρουσιάζεται σκοπίμως και τεχνηέντως συρρικνωμένη αριθμητικά.

Η Δημοκρατική Ένωση Ελληνικής Εθνικής Μειονότητας ΟΜΟΝΟΙΑ σε σχετική ανακοίνωσή της αναφέρει μεταξύ άλλων:

“Δεδομένου ότι είχαμε από καιρό πριν ξεκινήσει, κατά τη διάρκεια της εξέλιξης της φάσης συλλογής και καταχώρησης των στοιχείων, εκφράσει της ανησυχίες μας για το που αποβλέπει η διαδικασία Απογραφής, σε ότι αφορά την Εθνική Ελληνική Μειονότητα, δεν μας εκπλήσσει το αποτέλεσμα που η πολιτεία ανακοίνωσε. Το απορρίπτουμε διότι η διαδικασία υπήρξε διαβλητή και για άλλη μια φορά αποβλέπει σε πολιτικές τεχνητής συρρίκνωσης του δυναμικού της ΕΕΜ και επί το πλείστον στη διαιώνιση πολιτικών διακρίσεων, καταπίεσης και αφανισμού της, ιδιαίτερα σε συγκεκριμένες περιοχές και συνιστώσες της που η πολιτεία αυθαίρετα αρνείται να τις καταχωρήσει ως τέτοιες”.

Θυμίζω ότι ανακριβής καταγραφή εις βάρος του Ελληνισμού είχε πραγματοποιηθεί και στην αλβανική απογραφή του 2011. Τότε η ΟΜΟΝΟΙΑ ζήτησε από τους Έλληνες να μην λάβουν μέρος, διότι δεν υπήρχαν εγγυήσεις αντικειμενικότητας. Μάλιστα η ΟΜΟΝΟΙΑ είχε διοργανώσει δική της απογραφή του Ελληνισμού της Αλβανίας και ο αριθμός έφθασε στους 287.000 που απογράφηκαν. Πιστεύω ότι οι Έλληνες υπήκοοι Αλβανίας είναι περισσότεροι. Πάντως δεν είναι τόσοι όσοι εμφανίζονται στις επίσημες αλβανικές απογραφές. Το πρόβλημα, λοιπόν, δεν είναι η χρήση του ιστορικού όρου: Βόρειος Ήπειρος, αλλά η καταπίεση του Ελληνισμού από όλες τις κατά καιρούς αλβανικές κυβερνήσεις. Πρέπει να γίνει μία αντικειμενική νέα απογραφή, με Ευρωπαίους παρατηρητές, για να ξέρουμε πόσοι είναι οι Έλληνες και πόσοι οι Ορθόδοξοι Χριστιανοί στην Αλβανία. Πως θα προστατεύσουμε μία υπαρκτή μειονότητα αν δεν γνωρίζουμε το πραγματικό μέγεθός της και τους ακριβείς τόπους, στους οποίους κατοικεί’;

Για να τιμήσουμε τη μνήμη και τους αγώνες του μακαριστού Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτσης Σεβαστιανού οφείλουμε να γνωρίζουμε,

να προβάλλουμε και να διδάσκουμε σωστά την ιστορία, την Ορθόδοξη Χριστιανική Παράδοση και την προσφορά του Ελληνισμού της Βορείου Ηπείρου.

ΠΕΙΡΑΪΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ, Δεκέμβριος 2024

Πηγή: pemptousia.gr